

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

→ Megjelenik minden szerdán. →

Felelős szerkesztő
és kiadó tulajdonos:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánlköztásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetésményeknél → mérsékelt díjak egyezség szerint. →

XV. évfolyam.

Szászsebes, 1911. január 18.

3. szám.

Az előfizetésnek lehetőleg az 1911. év június végéig való rendezésére ismét felkérjük tisztelt olvasóinkat!

Ami nincs az emlékiratban.

(Folytatás.)

2. Mellékjárandóságoknál.

A rendszeresített fizetésünkön kívül bizonyos mellékjárandóságokban részesülünk, amelyeket legyen szabad egyenkint részletezve bonckés alá vennünk.

Ezek a mellékjárandóságok a következők:

a) Lakás, lakpénz.

Minden kincstári erdészeti altisztnek természetbeni lakás, vagy ennek hiányában megfelelő lakpénz jár.

Végig nézve a most meglévő természetbeni lakásokon azt látjuk, hogy ezeknek nagyobb része sem állásunknak, sem a kor igényeinek, sem végül a hygiénikus kívánalmaknak nem felel meg, mert számos köztük az olyan, ahol egyetlen szobáskában kénytelen a gyakran nagyszámú család megvonulni, sőt azt nem ritkán még konyhának is használni, nem nagy előnyére a bennlakók egészségének, de azért az ilyen lakás is ekvivalense a rendszeresített lakpénznek, az abban lakó altiszt tehát 160 koronával váltja magához a magas kincstártól az olyan lakást, amelyet magán tulajdonostól évi 40—50 koronáért is bérelhetne. A rendszeresített lakpénzzel egyenértékű lakások ritkaságszámba mennek s csak az újabb időkben épültek azok, amelyek ilyenek gyanánt elfogadhatók.

Csak méltányos és jogos lenne tehát a meglévő természetbeni lakások osztályozása és a lakpénzzel való arányosítása, minek természetes folyómánya az lenne, hogy az az altiszt,

kinek lakása az általa azért nyújtott lakpénzt meg nem éri, ez utóbbinak megfelelő részét pénzben kapja meg. Így legalább némiképp kárpótolva lenne azokért az orvos-, patika-költségekért, amelyekbe éppen hiányos, egészségtelen lakása belesodorja.

Nem kevésbé hátrányos helyzetben vannak azok az altisztek is, akik természetbeni lakás hiányában lakpénzben részesülnek, mert ezek legnagyobb része olyan helyen van állomáson, ahol az igényeinek megfelelő lakás — kivált az arra kapott pénzen — nem kapható.

Ebben a tekintetben legjobban vannak sújtva az egyes központokban irodai és más hasonló szolgálatnál alkalmazott altisztek, mert olyan lakást, ahol istállóval, sertésóllal, baromfi-udvarral, zöldséges-kerttel rendelkeznének, nem kaphatnak, tehát minden háziszükségletükkel a drága piacra vannak utalva.

Kíváncos lenne ennek a kérdésnek olyformán való megoldása, hogy ha már maga a kincstár nem épít altisztjeinek megfelelő lakásokat, ilyeneket részükre ő maga bérelne, vagy pedig azokat, akik kapott lakpénzükre ráfizetni kénytelenek, megfelelő lakbérpótlékban részesítené.

A lakással szoros összefüggésben van a

b) tűzifa illetmény.

A javadalmazásnak, illetve a mellékjárandóságoknak ez a része a legkülönösebb. Olyan valami, amire rá lehet mondani, hogy az enyém is, nem is.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a javadalmazásának kiegészítésére szolgáló tűzifájával az altiszt az érvényben lévő szabályok értelmében szabadon nem rendelkezhetik; ha abból fölöslege van, el nem adhatja, de még csak el sem ajándékozhatja, hanem az akár takarékoságból,

akár valamely más körülménynél fogva megtagarított fölöslegét a kincstár javára visszahagyni köteles. A tűzifa tehát az övé, de mégsem egész teljességében az övé, dacára annak, hogy jövedelmi adójának egyik alapjául ez is fel van véve.

Ennek az anomáliának indokolása az, hogy a tűzifa a természetbeni lakás fűtésére szolgál, de hát akinek nincs természetbeni lakása? Azután pedig ha valamely altisztnak mig II-od osztályu volt, a 24 ürm³ tűzifája lakásának szabályszerű fűtésére elegendő volt, mit tegyen I. osztályuvá való előléptetése után azzal a 12 ürm³ tűzifával, amelynek most már a nyert nagyobb fajárandóságból megtakarítania kellene? Fűtse talán a lakást kánikulában is, vagy pedig fölöslegét hagyja vissza a kincstárnak és így elessék jogos járandósága egyik részétől?

A tűzifa birlalási viszonya okvetlenül rendezendő, kimondásával annak, hogy az az azt élvezőt mint kizárólagos, háboríthatlan tulajdona feltétlenül megilleti s abban az esetben, ha abból fölöslege maradna, azt szabadon értékesíthesse, vagy pedig váltassék az meg tőle a kincstár által az erdőtermény árjegyzék megfelelő ártelele szerint.

Kíváncos még az is, hogy az erdőlegények és segéderdőőrök illetménytűzifája a mostani 12 ürm³-ről 20 ürm³-re felemeltessék.

c) Földjárandóság.

Valamennyi közt ez a mellékjárandóság van a legigazságtalanabbul kezelve.

Az altisztek nagy része nem részesül illetményföldben, hanem annak válttságát kapja, még pedig azt a válttságot, amely félszázaddal ezelőtt lett megállapítva: egy katasztrális hold föld helyett 10 koronát.

Jogosan kérdezhettük itt, hogy hazánk mely vidékén lehetséges ezen a válttságösszegezen egy hold termőföldet kibérelni? Pedig a földválttság a dolog természeténél fogva erre szolgálna.

Itt mindenesetre figyelembe kellene venni azt a körülményt, hogy néhány évtized óta az áruk értéke nagy mértékben emelkedett, a pénz értéke pedig csökkent.

A földválttság okvetlenül a mai viszonyokhoz képest rendezendő s holdanként legalább 30 koronában megállapítandó.

Nem hagyhatjuk szó nélkül még azt sem, hogy ahol szükösen van illetményföld, az rendszerint csak a tisztviselők közt lesz felosztva, akik pedig azt jóformán kizárólag bérbeadás útján értékesítik és nem jut abból az altiszteknek, akik azt maguk munkálnák vagy munkáltatnák.

Kívánjuk és kérjük az ilyen illetményföldeknek tisztviselők és altisztek között aránylagosan való megosztását.

T Á R C A.

Vándorlás Afrikában.

(Folytatás és vége.)

Tizenegy hónapig tartott az út, melyről Roosevelt számot ad, könyvének eredeti fényképfelvételekkel illusztrált fejezeteiben. Akár mint utleírás, akár mint vadászkalandok izgatón érdekes sorozata, egyaránt vonzó művét olvasni. A mint beállítja szemünk előtt tárgyát: Afrikát az özönvízelőtti vidékkel hasonlítván össze fantasztikus állat- s növényvilága által, a hogy legizgalmasabb kalandjaikat, küzdelmeiket oroszlánokkal, elefántokkal, orrszarvuakkal és vizilovakkal leírja mesterkéletlen egyszerűséggel, az írás művészete mesterének bizonyítja magát. Az európai vadászok alakja, kíséretének jellemzése néhány vonással, az uton talált számos vad törzs pompás rajza mind életteljes hü, soha sem tulzott s őszintesége érzik rajta. Egyben a saját alakja s szeretetteljes gyöngédséggel megfestett mesteri képe tűnik elénk a sorok közül. Ott látjuk a tizenkilenc éves amerikai fiut, aki futásban, a vad üldözésében versenyez a bennszülöttekkel, csodálatos hidegvérrel és szívós ki-

tartással üldözi gyalog, futva vagy lóháton a vadat s a legveszedelmesebb vadállatot is, néha veszedelemmel — lefényképezi. A vadászok nagyon vigyáztak arra, hogy tulsok vadat ne löjjenek. Néhány trofeát kivéve mindent a nemzeti múzeumok részére adtak át. A vadak listája mutatja, hogy Roosevelt kilenc oroszlánt, fia nyolcat lőtt, elefántot az apa nyolcat, fia három, vizilovat hetet és egyet, bivalyt hatot és négyet, krokodilust egyet és három, óriáskigyót három és egyet lőtt. Összesen ötszáz-tizenkét vadból kétszázkilencvenhatot lőtt az apa, kétszáztizanhatot a fia. Legtöbbet szenvedtek a kullancsoktól, melyek egyes vidékeken hihetetlen tömegben boriították el az állatokat s gyötörték az embereket, rendkívül üdítették őket a tropikus vidékeken oly-egészségesnek mondott forró fürdők. Roosevelt sátorán mindig amerikai lobogó lengett s természetesen az angol hatóságok s előkelőségek a legnagyobb előzékenységgel fogadták s vendégelték meg őket.

Különösen sulyossá teszi Roosevelt egyénisége megjegyzéseit, melyekben angolokat s németeket békére int s figyelmezteti őket arra, hogy Afrika északi része mennyire alkalmas terület európaiak betelepítésére. Roo-

Az erdőlegények és segéderdőőrök kilátásba helyezett 2 hold földjárandósága még ma is csak jámbor óhaj, melynek sürgősen való teljesedése kívánatos.

d) Legeltetési jog.

Ez is olyan mellékjárandóság, amely van is, nincs is és még szerencsének mondhatjuk, hogy nem tették meg ezt is adóalapnak.

A legeltetési jogot ugyanis a fennálló szabályok szerint csak ott lehet gyakorolni, ahol ezt az üzemterv megengedi. Az ilyen helyen lakó altisztnak tehát van olyan járandósága, amely nincs meg a falán nehezebb szolgálatot tévő s rosszabb megélhetési viszonyok közt lévő másik kartársának s nincsen meg kivált a központokban szolgáló altiszteknek.

A legeltetési jog nyilvánvalóan arra szolgál, hogy annak révén az azt élvező házának tej- és hús szükségletét háztartása részére megszerezhesse, dehát vajjon annak, aki bármely oknál fogva nem legeltethet, nincsen ezekre szüksége?

Nagy hiba az is, hogy a legeltetési jog kizárólag csak a szarvasmarhákra és sertésekre szorítkozik, a juhok tarthatására pedig ki nem terjed. Baj ez kivált azért, hogy sok szegény sorsu altiszt bár egyébként legeltethetne, még sem legeltethet, nem pedig azért, mert nincs mit. Szegény sorsa nem engedi meg neki azt a fényűzést, hogy magának tehenet vehessen, de egy

pár bárány árát talán csak összekuporgathatná valahogy, melyekből már rövid idő múlva tejelő juhok lennének, a tőlük nyert gyapju pedig ha nem is nagy, de állandó jövedelmi forrásul szolgálna.

Az erdészeti altisztek kizárólag szegény sorsu szülők gyermekei s így szolgálatuk kezdetén oly szűkös viszonyok közt vannak, hogy a jog szerint legeltethető állatokat be nem szerezhetik s így ezt a jogukat még akkor sem használhatják, ha annak útjában más akadály nem állana, míg a szerencsésebb vagyoni viszonyok közt lévő legeltetési jogának minden jótéteményét élvezheti, igazolásául a szentírás ama szavainak: „akinek vagyon, annak adatik, akinek pedig nincsen, még az a kevés is tőle elvétetik.”

Ezt az igazságtalan egyenlőtlenséget lenne hivatva megszüntetni egy olyan intézkedés, amely szerint azok, akik legeltetési jogosultságukat bármi oknál fogva ki nem használhatják, vagy kihasználni nem kívánják, a legeltethető, de nem legeltetett állatok számához képest legelőváltságban részesítenének.

(Folyt. köv.)

Az országos szövetség ügye.

A mint az lapunk tisztelt olvasói előtt ismeretes, a budapesti naggyűlésen múlt évi november hó 6. és 7. napján gyűlésezett száz főnyi erdészeti és vadászati altiszt határozatilag kimondta az Erdészeti és Vadászati

sevelt magamagát hollandi származásának mondja s érdekes jelenet, mikor Afrikában találkozik települt burokka, a kik előtt még a szülei házbán megtanult régi holland gyermekversikét tud elmondani, azok nagy öröme. Töméntelen vadászkalandja közt érdekes egy orosz-lánvadászat, melyet egy harcias törzs dárdákkal végez. Roosevelt az orosz-lánvadászatot tartja legveszedelmesebbnek, hihetetlen ember esik áldozatul kivált az orosz-lánoknak, de a többi duvadaknak is.

Sok új megfigyelése közé tartozik az, mikor egy mérgeskigyó dühében messziről egyenesen szembe tudja köpni őket mérgével, vagy a mézmadár, egy kis madárka, melyet többször megfigyeltek, mely valósággal fölhevítve az ember figyelmét a vadméhek odújára, odavezeti, fáról-fára röpködve az embert a mézhez, hogy aztán neki is meglegyen a maga zsákmánya.

Annyi veszedelmes, izgalmas jelenet után, mely figyelmünket leköti, a bürokrácia nevű, Európában jól ismert bestiáról is szól Roosevelt. Ugy látszik, Afrikába is betelepítették ezt a hivatalozagu állatot. Nairobi afrikai városkában a vadállatok iszonyuan garázdálkodtak, még a zebrák is alkalmatlanok voltak, a mint az egy-

mástól távol fekvő házak utjai közt száguldoztak. Smith kapitány a város határán lakott s berontottak a zebrák, melyek ültetvényeit összetaposták. Ezért egyik masszai törzsből való szolgálja az ő utasítására dárdájával keresztül szurt egy zebrát, mely beleakadt a gazda drótkerítésébe. Igen ám, de az angol kormány szigorúan őrzi a megállapított vadászati védőterületeket (Roosevelt szerint valósággal érzik egyes vadak, hogy hol vannak biztonságban), s ezért a masszait keményen megbüntették, mert nem volt — vadászati jegye. Ez a történet eszébe juttatja Rooseveltnek Mark Twain elbeszélését, hogy mikor közel volt a vízbefulladás, segítségért kiabált s ezért közcsendháborítás címén bekísérték. Smith kapitány elhatározta, hogy ő ezután vigyázni fog a törvényre. Köteleket készített elő s mikor a zebrák ismét jelentkeztek, ő és szolgálja a drótkerítés felé kergettek egyet, s megköttették. Erre aztán nagynehezen bevitték a városba az állatot s elhelyezték abba az istállóba, melybe a zálogul tilosba fogott állatokat szokták zárni. Jelentették az esetet Sanderson kapitány városi őrnek. Erre hét napig közköltségen etették a vad zebrát, melynek tulajdonosát nyilvános hirdetmény útján hiába ke-

Altisztek Országos Szövetsége megalakulását s most már csak az alapszabályoknak hatóságilag való jóváhagyását várjuk, hogy a szövetség áldásos működését megkezdhesse.

Az alapszabályok jóváhagyása nemsokára, már a legközelebbi hetekben várható, de addig sem szabad összetett kézzel várnunk, hanem minden erőnkől azon kell fáradoznunk, hogy a jóváhagyott alapszabályok ne találjanak készületlenül, hanem azokat már a belépésre jelentkező tagok nagy tömege üdvözlje.

Tudomásunk szerint eddig a szövetség elnöksége — megfelelő anyagi eszközök hiányában — csak a kincstári erdőhatóságok központi altisztjeihez fordult az a felhívással, hogy a hatóságuk kerületében alkalmazásban álló kartársakat a szövetségbe való belépésre ösztönözzék s a jelentkezők névsorának mult évi december hó utolsó napjáig való beküldését kérte. Ennek a felhívásnak az eredménye már legközelebb ki fog tűnni s akkor látjuk majd meg, hogy a kincstári kartársak mennyiben felelnek meg annak a vezérő szerepnek, a melyet osztatlan bizalommal nekik szántunk.

A szövetség elnöksége azonban nem elégedett meg ezzel a lépésével, hanem nem kimélve sem fáradságot, sem anyagi áldozatot, most egy újabb felhívást bocsát ki nem csak a kincstári erdőhatóságokhoz, hanem az összes állami erdőhivatalokhoz, kincstári, közalapítványi és járási erdőgondnokságokhoz, valamint az összes uradalmi erdőszeti hivatalokhoz is, kérve ezeket, hogy altisztí személyzetüket a szövetségbe való belépésre buzdítsák.

Ez a felhívás már a legközelebbi napokban mintegy 1300 példányban fog szétröpülni hazánk minden tájára s hisszük, hogy az eredmény nem fog elmaradni és míg az erre felkért hatóságok készséggel fogják a

resték. Aztán kicipelték a vadul kapálózó állatot s elárverezték mint gazdátlan marhát öt rupiáért az egyetlen ajánlattevőnek. Az aktákat Rooseveltt látta.

Maga Rooseveltt is mondott ítéletet apró pörben. Redzsaf környékén a kísérő Kongó állambeli katonák közül kettő ellen panaszkodtak. Egyik egy víztartó tökött emelt el, a másik egy embertől, aki vele gunyolódott, elvette kését. Az ítélet szerint mindkét katona jogosan cselekedett, mert kihívóan bántak velők. De mert csak nagy gyermekek — így szól a vadakról — csinyjéről van szó, tehát visszaadták a vizedényt tulajdonosának és — lehordták jól, a kés tulajdonosa pedig, a ki komolyabb vétséget követett el, egy tyukocska árán viszsavásárolhatta tulajdonát.

A könyvben mindenütt a nagy műveltségű és ropant széles látókörű férfiú magas, ideális nézőpontjáról látjuk az embereket, európaiat, vadat, csodás nyugalom s a szeretet lengi át a művet. És az egykori köztársasági elnök, annyi fejedelem, előkelőség barátja a legújabb, nagybecsű és szép könyvét fiának, a tizenkilenc éves oroszánvadász Kermittnek, vándorlásaim társának ajánlotta.

hozzánk intézett kérést teljesíteni és nem csak hogy akadályokat nem gördítenek a taggyűjtés elé, de sőt ellenkezőleg szívesen fognak közreműködni azon, hogy szövetségünk minél előbb hatalmassá váljék, addig a kartársak is felfogva saját érdekeiket, tömegesen fognak jelentkezni a kibontott zászló alá.

Az elnökség kérdéses felhívása a következő:

Tekintetes Cim!

Mult évi november hó 6. és 7. napjain Budapesten mintegy 100 főből álló erdőszeti és vadászati altisztí csoport ezernyi kartárs megbízásából országos gyűlést tartott, a melynek célja az volt, hogy szeretett hazánk erdőszeti és vadászati altisztjei szolgálati, javadalmazási és társadalmi helyzetét megvitassák s módokat keressenek a körükben mutatkozó bajok és sérelmek orvoslására.

A tanácskozás eredményeképp az értekezlet egyhangulag kimondta szükségét annak, hogy hasonlóan a más ágazatbeli altisztekhez, az erdőszeti és vadászati altisztek is, tekintet nélkül szolgálati ágazataikra, valamennyien egy közös csoportba tömörülve, közös erővel igyekezzenek mai sanyaru helyzetüket megjavítani s hasznos munkálkodásuk részére komoly törekvéssel embertársaik tiszteletét és becsülését a maguk számára kivívni s ez által is hazánk erdőszeti és vadászati gazdaságának felvirágoztatásához szerény tehetségükhöz képest hozzájárulni.

Ezeknek a céloknak elérését lesz hivatva lehetővé tenni az *Erdőszeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége*, a melynek megalakulását a fent említett egybegyűltek egyhangulag kimondták, a bemutatott alapszabály-tervezetet elfogadták s már most csak az alapszabályoknak a magas kormány részéről való jóváhagyását várjuk, hogy azután szövetségünk azonnal megkezdhesse áldásos működését.

Az *Erdőszeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége* mig egyrészt tagjai szakképzettségének és szellemi képességének fokozását tűzte ki céljául, másrészt hivatva lesz jótékonyaságot is gyakorolni s az elszerencsétlenedett erdőszeti és vadászati altisztek, kivált pedig az özvegyek és árvák sanyaru helyzetét anyagi erejéhez mérten enyhíteni, ösztöndíjak kifizetésével pedig tagjai törekvő és arra méltó gyermekeinek iskoláztatását lehetővé tenni.

Ezenkívül elvben már most ki lett mondva, hogy abban ez esetben, ha erre elegendő tag fog jelentkezni, a szövetség azok részére, a kiknek szolgálatával nyugdíjjogosultság nem jár, nyugdíjintézményt fog létesíteni.

Az évi tagsági díj azok részére, kik egyuttal a szövetség majdan létesítendő hivatalos közlönyét is jártni kívánják, évi 2 koronában, a közlöny árával egyutt pedig 8 koronában van megállapítva, mig azoknak évi tagsági díja, kik a szövetség közlönyét nem óhajtják előfizetni, 4 korona.

Ismerve a tekintetes Cimnek altisztí személyzete iránt mindenkor tanusított jóindulatát, azzal a tiszteletteljes kéréssel bátorokodunk a tekintetes Cim elé járulni,

hogy alantós személyzetét az itt röviden előadottakról értesíteni, annak a szövetségbe való belépését nem csak megengedni, hanem azt erre egyenesen buzdítani s az itt csatolt jelentkezési ívet a jelentkezők által befizetett díjakkal együtt szövetségünk alólírt elnökségéhez lehetőleg még a jövő hó folyamán beküldeni kegyeskedjék.

Együttal megjegyezni bátorkodunk, hogy addig is, a míg szövetségünk saját hivatalos közlönnel fog rendelkezni, mint ilyen a *Szászsebesen* hetenkint egyszer megjelenő „Erdészeti Ujság” lett elfogadva, melynek évi előfizetési ára 8 korona, de az évnegyedenként is előfizethető, a szövetségünkbe tagokul belépni szándékozóknak tehát érdekükben áll egyelőre ezt a lapot járattatni, mert ez közli a szövetségünket érdeklő összes mozzanatokat. Azok a jelentkezők, a kik az említett lapra előfizetni nem hajlandók, fenntartási költségeihez 1—1 koronával járulnak.

Végül tisztelettel megemlítjük, hogy a mint szövetségünk alapszabályai jóváhagyva lesznek, a mi már a legközelebbi hetekben várható, kedves kötelességünknek fogjuk ismerni azokat a tekintetes Cimnek is megküldeni.

Midőn kérésünket még egyszer megújítanók s kérnők, hogy a közjó érdekében kifejtendő szerény munkálkodásunkban úgy most, mint a jövőben is hathatós támogatásában részesíteni kegyeskedjék, vagyunk kiváló tisztelettel

Besztercebányán, 1911. évi január hó 15-én.

Az *Erdészeti és Vadászati Altisztek Országos Szövetsége* nevében:

Krébesz Ede
m. kir. erdészeti altiszt,
jegyző.

Szeibert János
m. kir. famester,
elnök.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Mi mindent tartalmaz az emberi test?** A biblia szerint az embert porból teremtette az Isten. Most egy amerikai kémikus analizálni igyekszik ezt a testté vált port és érdekesen bizonyítja be, hogy az emberi test valóban tartalmaz ásványrészeket, még pedig igen nagy mennyiségben. A tudós először is megállapította, hogy az emberi test összetétele egyenlő 1000 tyuktojás tartalmában foglalt vegyi és élettani összetétellel. Az emberi testben foglalt anyag, a só, a szénsav, a víz stb. elég volna, mondja a kémikus, egy motor hajtására, egy léggömb megtöltésére, vagy akár egy 500 méteres út megvilágítására. A emberi test vastartalmából 200 varróút, vagy 5 patkószeget lehetne kovácsolni; az emberi testben található foszforból 22.000 gyújtót lehetne készíteni, mely elég volna 700 ember megmérgezéséhez.

* **A bambusznád.** A bambusznádhoz hasonló hasznos növény kevés van a trópusokon. A bambusz a pázsitfélék családjába tartozik, melynek óriás termetű képviselőit foglalja magába. Némelyik faja harminc-negyven méternyire is megnő és a törzse harminc centiméternyi vastagságot is elérhet. A bambusznád a nevét egy

maláj szótól, a bambu-tól kapta, a mely elágazó törzsű, fás füveket jelent. Ilyen növényt először Ktesias irt le az Indus hegyeiről, Herodotosz munkájához irt függelékében. A bambuszfélék trópusi és szubtrópusi növények, egyes fajai azonban három-négyezer méter magasságig, tehát a hóhatárig is fölnyulnak. Ilyenek a Himalája és Andezekben élnek. A legtöbb, mintegy százötven faj Ázsiában a Monzun-vidéken él. Amerikában hetven, Afrikában ellenben csak kevés fajjal van képviselve. Igen érdekes, hogy az ó- és újvilági bambusz-fajok egymástól egészen eltérnek.

A bambusznád alkotásában és biológiai viszonyai-ban a füvek, pálmák és a lombos fák sajátos vegyülékét találjuk. A szálcs termetű bambuszok törzsei meglepő gyorsasággal, valósággal szemlátomást növekednek. Algirban a Haruma kertjében például egy bambusz faj szára huszonnégy óra alatt ötvenkét centimétert nőtt; Dél-Franciaországban Nimes mellett pedig egy másik bambusz faj két hét alatt három méternél is többet növekedett. Az ugynevezett tulda-bambusz, a mely Indiában él, harminc nap alatt fejleszti ki a törzsét, pedig ez tizenöt-husz méternyi szokott lenni, a kerülete pedig 15—30 centiméter. Némelyik bambuszfajnak a levelei is hatalmasok, például az új-granadai bambusz levele 30 centiméter széles és ötödfél méter hosszú. A fűfélék között ennél nagyobb levél nem ismeretes.

A bambuszok szárában igen sok kovássav van, úgy hogy belőle acéllal szikrát lehet kicsiholni. Bambuszvágás közben az indiai erdőkben minden fejszeccsapásnál nagy szikrák ugrálnak szerteszét. A kovássav oly keménnyé teszi a szárat, hogy a végéből a benszülöttek éles kést csinálnak. A szárcsomók belét a kínaiak lámpabélül használják. A szár rekeszeiben összegyűlő darabos kovássav-véladékot bambuszkámfornak vagy bambusz-cukornak nevezik, ez a tabasir, a mely orvosszer gyanánt nagy mennyiségben kerül Indiába és Kinába, a hol nagy értéke van. Japánországban hatvan kilogramm értéke 80—90 korona. Ez országok kuruzslói idegbajok, epeláz és sárgaság ellen ajánlják, sőt már a régi római orvosok is használták gyógyszerül. Világra szóló híret azonban a X. és XI-ik század arab orvosainak köszönheti.

A bambuszfélék legnagyobb része csak egyszer virágzik életében s ez is nagyon későn következik be. Egyes fajok hatvan éves korukban virítanak. Egyike a legszebb látványoknak a viritó bambusz-rengeteg, a mely azonban a viritás után egyszerre elpusztul. Nagy bambusz-telepek viritása olykor valósággal csapás, de áldás lehet. 1912-ben az éhínségtől mentették meg a bambusz lisztes magvai Indiát, máskor pedig ugyancsak a bő termés miatt az egerek és patkányok rengeteg módon elszaporodtak és óriás kárt okoztak. A Rió-Grande vidékén igen sokat szenvedtek ettől a csapástól.

Bizonyos bambuszfajok hatalmas szárait a trópusokon a legkülönbébb célokra használják. Leginkább házépítésre szolgál az Amazon vidékén, a kelet-indiai szigeteken, Japánországban és Kinában. Sziám fővárosa

csaknem teljesen bambusztutajokon uszik. A mongol föld bambuszházait már Markó Pólo leírta. A bambusz-falvak égése fenséges, de ijesztő látványt nyújt. A tűznek az egész falu áldozatul esik, miközben a nád mennydörgésszerűen recseg, ropog és szikrázik. A maláji cölöpépítményeknél is ügyesen használják föl a bambusz-nádat. Ebből építenek hidat, vízvezeték, sőt kisebb hajót is.

* **Élethalál-harc az erdőben.** A minap Szabó Lajos erdős a csapodi erdőben agyonlőtte Gosztola Mihály és Gosztola János vittnyédi favágókat. Az esetről a következő tudósítást küldik Körmendről:

December 27-én, történt, hogy Szabó Lajos erdős kötelességéhez hiven szemlét tartott az ugynevezett Szobavölgye erdőben, a hol ugyanakkor több favágó pálinkázott. A favágók titokban nehezteltek az erdősre, mert azzal gyanúsították, hogy falopásért följelentette őket. Haragjukat és bosszuvágyukat azonban magukba fojtották, úgy hogy mikor Szabó közékük toppant, még pálinkával is megkínálták. Az erdős azonban visszautasította a pálinkát. Emiatt nagyon megsértődtek a favágók és dühös szavakkal illették az erdöst.

— A kutya még el sem fogadja tőlünk az italt. No, ezért meglakol. Ugyis sok van már a rovásán. Megnézzük a szívét . . .

Nagy szitkozódások között körülfogták. Ebben a pillanatban érkezett oda Bella Mátyás erdőőr, aki a társára rohanó favágókat visszatartotta. Dulakodás közben az egyik favágó mégis Szabó közelébe férközött, a kit a fejszével homlokra vágott. A sebesült elesett és előntötte a vér. Fekében nyult a fegyveréhez s támadói közé lőtt. A favágók közül a két Gosztola holtan roskadt a földre. Társai megrohanták a vérben fetrengő erdöst és még egy szurást ejtettek rajta. Valamelyik a baltájával is feléje sujtott. Ez az ütés föltűnően érte. Szabó minden erejét összeszedve valahogyan föltápáskodott és futásnak eredt. Egy darabig csak kibirta, de a nagy vérvesztés miatt csakhamar eszméletlenül roskadt le. Ott maradt mindaddig, míg Simon József erdőőr rá nem talált. Ő vitte be a közeli majorba, a hol sebeit kimoszták és bekötötték.

Szerkesztői és kiadói posta.

Garami József urnak. Lapunk f. évi első száma január 4-én jelent meg s így természetesen 3-án még nem kaphatta meg, de eddig már bizonyosan kezében van. Arra az esetre, ha mégis a postán eltévedt volna, még egyszer megküldtük. **Kincses Árpád urnak.** Az ígéretet feljegyeztük. Bizony nagyon nehezen kell küzdenünk mindnyájunknak, de hiszen azért tesszük ezt, hogy valamikor jobb idöket is érthessünk. **Lokodi János urnak.** Köszönettel fogadtuk, hogy ismét belépett hiveink közé. **Miklós József urnak.** A két gyors egymásutánban Önt ért két csapás fölött őszinte részvétünket nyilvánítjuk. **Borbély Andor urnak.** Most is köszönettel vettük. Az ilyen megkésést még el tudjuk viselni. A jó kívánságokért hálás köszönet! **Triff Efrem urnak.** Köszönjük a közlést; talán hasznát vehetjük. **Oana Miklós urnak.** Mint új hívünket szívből üdvözljük. Lekötelezne, ha közölné velünk, hogy Gaál Gyula Alsómoecsről hová tűnt el. **Perák Márton urnak.** A 7 koronát a közölt részletezés szerint bejegyeztük s Tamás kartárs címzését megváltoztattuk. **Szür Ferenc**

urnak. Ugy én mint családomból jókívánságait szívből viszonzom. **Besenyi Ferenc urnak.** Mi a lapot rendesen postára tesszük s ha valamely szám elmarad, szíveskedjék ezt postáján reklamálni; az ezt ingyen köteles teljesíteni. **Rend József urnak.** Ön neheztel, hogy a lejárati idejét a címszalagra jegyezzük, mások meg éppen ezt kívánják. Bizony nehéz dolog mindenkinek kedvében járni, mert ha ezt mindig figyelemmel kellene kísérnünk, ez amúgy is sok munkánkat szerfölött megszorítaná. Egyébként a lejárati az összes újságok fel szokták jegyezni. Az a sok vajdahunyadi kartárs még mindig alszik? **Meész János urnak.** A beküldött 3 K 34 fill. május végéig szól. **Minarecsik Mihály urnak.** A 6 koronát a közlés szerint osztottuk fel. **Avár István és Eiben Sándor urnaknak.** 2—2 korona beérkezett. **Vas Kovács József urnak.** Junius végéig van előfizetve. **Gyútray János urnak.** A beküldött 3 koronával tartozását kiegyenlítettnek tekintjük s most a f. év elejétől a lapot újból megindítottuk. Arról a vidékről csak ketten vannak hiveink közt; nem lehetne a többieket is buzdítani? **Tóth András urnak.** A 3 K március 15-ig szól. **Sirgely István urnak.** Kiigazítottuk. Köszönet a figyelmeztetésért. **Táuber Gusztáv urnak.** Ha azon a vidéken lennének még magyarul tudó kartársak, szíveskedjék őket lapunk pártolására buzdítani. **Baranyi János urnak.** Az ígéretet feljegyeztük.

HIRDETMÉNYEK.

Állást keres

3—10

nőtlen, róm. kath. vallású, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező fiatalember, ki a görögnyelvszentimrei m. kir. erdőőri szakiskolát 1907. évben dicséretes eredménnyel végezte, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, a tót nyelvet tisztán beszéli.

Vállalkozik kisebb erdőbirtok önálló kezelésére.

Legjobban szeretne olyan álláshoz jutni, a mely neki a családalapítást lehetővé tenné. Igényei szerények.

Tekintettel arra, hogy most tényleges katonai szolgálattal teljesít, az állást csak 1911. május 1-én, esetleg szeptember 15-én foglalhatná el.

Utiköltség felének megtérítése mellett kész személyesen is bemutatkozni.

Címét az Erdészeti Újság szerkesztősége közli.

Szám: 1026—1910.

Pályázati hirdetmény.

Kisküküllővármegye területén állami kezelésbe vett községi és némely más erdő és kopárterületek védelménél Bethlen-Szt.-Miklós község székhellyel megüresedett erdőőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az erdőőr évi fizetése 500 K, mely előléptetés esetén 700 s illetve 900 K-ra emelkedhetik.

Mellékilletmény mind a három fizetési fokozatban: utazási átalánya 200 K, lakbére 100 K, tüzifa átalánya 100 K, iroda átalánya 5 K. Az országos gazdasági munkás és cselédségélpénztárba való beiratás 3. könyv után 31 K 20 fill.

Pályázótól megkívánatik a magyar állam polgárság, fedhetlen előélet, legalább 24 éves de 35 évesnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testierő, valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Erdőőri szakiskolát végzett egyének előnyben részesülnek.

Sajátkezüleg irt, egy koronás bélyeggel ellátott kérvények 1911. évi február hó 15-ig a dicsőszentmártoni m. kir. állami erdőhivatalhoz adandók be.

Dicső-Szent-Márton, 1911. évi január hó 2-án.

M. kir. állami erdőhivatal.

MAGYARHON ELSŐ, LEENAGYOB B HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Flapittatolt
1847.

Chronometer
és kir. bizárlólagosan
tállatálójá
Cs. és kir. bizárlólagosan
tállatálójá
és műbítés, ingórákhoz
stb. stb. stb.

Brausweller János
Gyegeden.

ÓRÁK, ÉKSZERÉK 10-ÉVI JOÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetnek.

Faragó Béla
magpergető intézete ZALAEGERSZEGEN

most bocsátotta ki erdei- és gyümölcsfa csemetékre vonatkozó gazdag tartalmu árjegyzékét, melyet kívánatra portómentesen küld. — A magárjegyzék a :-: jövő hóban fog megjelenni. :-:

Tilalmi és jelző táblákat

szép kivitelben, jutányos ár mellett szállít
 özv. Winkler Gusztávné, Szászsebes. 4-12

Férnik!

aggok is, kik idegességüket, tehetetlenségüket (Inpotentia), szélhűdésüket, hugycsőfolyásukat, köszvényüket, éjjeli magömlést, elhízást, igen korai magömlést, hátgerinc fojást stb. természetes uton, gyógyszererek, villamos, maszirozás nélkül gyógyítani akarják, kérjenek ismertető röpiratot ingyen.

Levélbélyeg csatolandó. 2—5

KLEIN J., Szászsebes.

Egyedüli ferlachi gyártmány!

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:

==== Páris 1906. 46 remekelés. =====

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia

—|| fegyvergyár és (prácios) puskaműves. ||—

Szállít elsősorban bármely rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű Drilling-fegyverekben Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle serétes ismétlő-

* * * * * fegyver 210 K gyári árban. * * * * *

Egy Mannlicher Schönauer ismétlő kurtály 9·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a
 ===== legpontosabban belőve, ára 190 K. =====

Egy Mannlicher Excelsior ismétlődő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatu és legerősebb a füst nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb áttűtő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas, ára 190 K.

Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, 140 K.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Magyar levelezés.

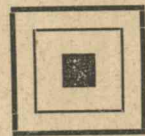
A nagymélt. földmivelésügyi
— m. kir. Ministerium —

70.542. sz. magas rendeletével
az erdőigazgatóságoknak ajánlja

Tiller Mór és Társa

magyar kir. udvari szállítók orsz. központi egyenruhaáruháza,

BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgálai egyenruhák, vadász- és sport-öltönyök, egyes egyenruha-
darabok jutányos beszerzésére, kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

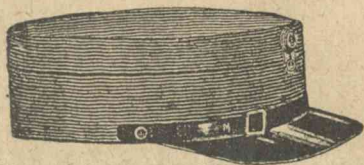
Saját készítményű *fehérművek, harisnyák,* továbbá mindennemű *ruhaszövetek, fegyverek,*
— töltények és mindenféle *felszerelési cikkek* nagy választékban. —

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elegáns szabás, legjobb kiállításban.

Hivatalos megrendeléseknél *részfizetési kedvezményben* is részesítjük t. vevőinket.

Nagyobb megrendelés esetén kívánatra *saját költségünkre* kiküldjük egyik szabásunkat mértékvétel céljából.

Részletes, nagy árjegyzékünket és szövetmintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldünk
és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruhatelep.

Faragó Béla

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb csiraképességű

tűlevelű magvakat, ^{kitűnő minőségű} **lombfa magvakat,**

kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot, fűmagva-
kat, répa, here és más gazdasági magvakat,
saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemeték,
gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket, sorfákat,

— élősövény-csemetéket. —

Alkalmi vétel:

Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas

50.000 drb. diszbokor 1½—3 m. „

20.000 „ diszfenyő 1½—3 „ „